

FABRİKALARDA GİZLİ KÂRLILIK KAYIPLARI

Mermer sektöründe birçok firma zarar ettiğini düşünür ama aslında çoğu zaman sorun zarar değil, **gizli kârlılık kayıplarıdır**. Çünkü bu kayıplar muhasebede görünmez, üretimin içine gizlenir.

JEOFORM Bakış Açısı:

Fabrikanın gerçek kârlılığı;

“Kârlılık = Verimlilik + Kalite + Süreklilik + Finansal Disiplin”

Fabrikalarda Gizli Kârlılık Kayıpları

1. Hatalı Ürün ve Yeniden İşleme (Rework)

En büyük gizli maliyetlerden biridir.

- Ölçü hataları
- Yüzey kusurları
- Yanlış ebat kesimleri
- Müşteri iadesi

Bir ürün ikinci kez işleniyorsa kârlılık ciddi şekilde düşer.

2. Düşük Verimli Blok Kullanımı

Ocaktan gelen blok doğru planlanmadan kesiliyorsa:

- Verimli ürün çıkmaz.
- Fazla artık oluşur.
- Aynı bloktan daha az satış yapılır.

Birçok fabrikada blok verimliliği %5–15 arasında kaybedilmektedir.

3. Stokta Bekleyen Ürünler

Depoda duran mal aslında para değildir.

- Sermaye bağlar.
- Alan işgal eder.
- Kırılma ve renk değişimi riski taşır.

Özellikle proje dışı üretilen ürünlerde ciddi zarar oluşturur.

4. Plansız Üretim

"Önce üretelim, sonra satarız" anlayışı.

Sonuç:

- Gereksiz stok
- Gereksiz enerji
- Gereksiz işçilik

Üretim satış planına göre yapılmalıdır.

5. Makine Duruşları

Küçük gibi görünür ama çok pahalıdır.

- Tel kopmaları
- Arızalar
- Bakım eksikliği
- Yedek parça bekleme

Makinenin çalışmadığı her saat para kaybıdır.

6. Enerji İsrarı

Mermer fabrikalarının en büyük giderlerinden biridir.

- Boş çalışan makineler
- Gereksiz aydınlatma
- Gereksiz araç ve akaryakıt kullanımı
- Personel kaybedeceğim diye gereksiz araç tahsisi
- Verimsiz motorlar
- Basınçlı hava ve su kaçakları

Çoğu fabrika enerji maliyetinin gerçek kaynağını bilmez.

7. İşçilik Verimsizliği

Personel sayısı değil, verim önemlidir.

Örnekler:

- İş tanımı belirsiz çalışanlar
- Aynı işi yapan iki kişi
- Sürekli bekleme süreleri
- Fazla mesai alışkanlığı

8. Kalitesiz Hammadde Kabulü

Fabrika bazen ocaktan gelen her bloğu kabul eder.

Sonuç:

- Düşük verim
- Fazla fire
- Uzun üretim süresi

Ocak ile fabrika arasında kalite standardı oluşturulmalıdır.

9. Kesim Planlaması Yapılmaması

Kesim başlamadan önce:

- Hangi ürün çıkacak?
- Hangi ölçü daha kârlı?
- Hangi sipariş öncelikli? belirlenmelidir.

Birçok fabrikada **PARA**; kesimde değil, kesim öncesindeki yanlış kararlarda kaybedilir.

10. Firelerin Takip Edilmemesi

En kritik konulardan biridir. Şu soruların cevabı bilinmelidir:

- Kesim firesi %
- Cila firesi %
- Ebatlama firesi %
- Paketleme firesi %

**“Ölçülmeyen Fire
Yönetilemez”**

11. Hurda ve Artıkların Değerlendirilememesi

Bugün birçok fabrikanın bahçesinde milyonlarca liralık değer yatıyor.

- Mozaik
 - Patlatma taş
 - Mıçır
 - Dolgu malzemesi
 - Yol alt malzemesi olarak değerlendirilebilecek malzemeler atık olarak bekliyor.
-

12. Yanlış Fiyatlandırma

Sektörde çok yaygın bir hata. Birçok firma:

"Rakip kaçsa satıyorsa ben de o fiyata satayım" mantığıyla hareket ediyor.

Ancak gerçek maliyet bilinmediği için zararına satış yapıyor.

Benim Gördüğüm En Büyük 3 Gizli Kayıp

Birçok bölgedeki fabrikalarda en sık gördüğüm üç konu:

1. Stok Yönetimsizliği

Depoda duran ürünün maliyeti hesaplanmıyor.

- Hammadde (Blok + Moloz)
- Yarı Mamul (Strip + Ham Plaka)
- Kasalı Bitmiş Ürün (Satılabilir Ürün)

2. Blok Verimliliğinin Ölçülmemesi

Ocaktan gelen bloğun ne kadarının satılabilir ürüne dönüştüğü bilinmiyor.

3. İşçilik ve Organizasyon Eksikliği

Personel çalışıyor gibi görünüyor ama üretime katkısı ölçülüyor.

Bir fabrikanın gerçek kârlılığı;

“Kârlılık = Verimlilik + Kalite + Süreklilik + Finansal Disiplin” formülüyle oluşur.

Birçok firma satışlarını artırmaya çalışıyor. Oysa bazen satış artırmadan, sadece gizli kayıpları ortadan kaldırarak %10–20 daha fazla kâr elde etmek mümkündür.